

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 7. mal. travna 1882.

List 14.

Vstajenje Gospodovo.

Raduj priserčno dans se, duša moja!
Povzdigni slavne Aleluje glas;
Goreča zanj naj bode pesem tvoja,
O ljubi, hvali ga na večni čas!

Podaj se tje na mesta posvečena,
Pogrezni se globoko v misli tam;
Narava že smehljá se zveseljena,
Ljubezni rajske vse objemlje plam.

Raduje se z Zveličarjem, vse vstaja,
Karkolj na zemlji diha in živi,
Vstajenje Božje častno vse obhaja;
Obhajaj, duša, z Njim ga tudi ti.

Šumljá veselo potok tam Cedronski,
Kjer bil Getsêman je molitvi last;
Milotne zar'je pas je hrib Sijonski
Objél, in Oljsko goro Njemu v čast.

Pod oljkami blišči se biser v rosi,
In v dupli s potom lita Božja kri
Ti ne osvete — milosti le prosí,
Prelil jo je, da rešena si ti!

Ves križev pot prebritkega terpljenja
Mu zmagoslavja danes je spomin;
Kamniček vsak, c'lo prahek vsak omenja:
Odrešil nas je greha Božji Sin!

Na Golgati, glej! križ stoji v bliščavi,
S kervjó oblit se v solncu lesketá!
Zveličar vaš, zemljé narodom pravi,
Na meni je umerl za dolg svetá.

In grob Njegov? Več stanje ni otožno;
V obleki beli angelj tam sedêc
Vedri, tolaži množico pobožno:
Radujte se, — je vstal, ni tukaj več!

In rožic cvet, in tičic zbor stoglasni —
Vstajenje Božje sladko vse slavi;
V dolini Josafatovi prekrasni
Alêluja! Zveličarju doní!

Hvaležno z njimi, vérna duša moja,
Objêmi križ na Golgati in poj:
Češena, hvaljena ljubezen Tvoja,
Neskončno vsmiljeni Zveličar moj!

Radoslav.

Posnétek okrožnjêe sv. Očeta Leona XIII do italijanskih škofov.

(Dalje.)

Posebno važno je, kar sv. Oče pišejo o brezbožnih spisih, bukvalh, časnikih in enacih izdelkih, ki so živa kuga za mlade in stare. Enako pa tudi to, kako papež dobre časnike priporočajo. Enciklika v posnetku se glasi dalje:

Potem pa je silno tehtna reč, da se dobri spisi na svitlo dajejo in razširjajo na daljo in širjavo. Tisti, ktere smertna jeza loči od katoliške Cerkve, se vojskujejo s spisi in rabijo ravno pisanje kakor naj pripravniše orožje, da bi Cerkvi škodvali. Od tod je strahotna povodenj malopridnih bukev, od tod rovarski kužljivi časniki, ter njih vertogliavih napadov; ne postava in ne sramožljivost jih oberzdati ne more. Kar koli je bilo poslednje čase rogovilstev in uporov, vse to zagovarjajo, kakor da bi se bilo zgodilo po pravici; resnico zakrivajo ali kazé, Cerkve in papeža dan na dan napadajo, zasramujejo, lažnjivo tožijo in krivičijo; ni je tako brezglavne in škodljive misli, ktere bi po vsih krajih ne trosili.

Tolikemu hudemu, ki se vsak dan dalje razširja, se mora z marljivostjo jéz staviti. Z resnobo in ojestrostjo se mora občinstvo neutrudljivo na to nagibati, da naj z vsim premislikom pazi in si z naj večí vestnostjo izbira to, kar ima brati.

Razun tega se mora nemu koraku drugi nasproti postaviti, da umetnost, ki je zmožna toliko škodo delati, naj bi se obrnila v blagor in dobroto človeštvu, ter se naj zdravilo jemlje od ondod, od koder drugi jemljó hudi strup.

V ta namen je potrebno, da saj v vsaki okrajini se pogosto, ako je moč, z vsak dan izhajóčimi časniki očitno pojasnujejo dolžnosti, ki jih kristjani imajo do sv. Cerkve. Pred vsim naj se pojasnuje, kolike preimennitne zasluge ima katoliška vera za vse narode. Razlaga

naj se njena posebno rodovitna in blagerna moč za očitne in osebne zadeve človeštva, in dokazuje naj se, kolikanj potrebno je, da se Cerкви nemudoma poverne tista veljavanja in tiste okolišine v državi, ktere zahteva ne manj njena božja velikost, kakor očitna korist narodov.

Zato morajo tisti, ki se s časništvom pečajo, več reči pred očmi imeti: Vsi naj pri pisanji mérijo na ravno tisti namen, previdno naj določujejo in delajo, kar je naj primérniše; nič naj v nemar ne pušajo, česar znanje je koristno in doželeno; naj pišejo resno in zmérno, zmote in pregrehe naj grajajo, vendar tako, da je graja brez grenkosti in da se osebam prizanaša; tudi naj si prizadevajo pisati jasno in razumljivo, da občinstvo z lahkoto umeva. Vsi drugi pa, ki v resnici želé, da svete in svetne zadeve dobivajo brambo in razcvét po zmožnih pisavcih in njih spisih, naj sad pisanja in zmožnosti v varstvo jemljejo s svojo radodarnostjo, in kolikor premožniši je kdo, toliko obilniše naj jih podpira z delom in s svojim premoženjem. Zakaž tistim, ki se (dobremu) časništvu posvetijo, se morajo take podpore naklanjati, ker brez tega njihova marljivost ne bode imela nič ali pa le kaj malo in nezanesljivega vspéha itd.

Vidi se iz tega nenavadno globokega segljeja v časništvo, da sv. Oče silo veliko deržé do dobrih časnikov, in kateri jih pridno podpirajo s pisanjem, z naročevanjem, razširjanjem itd., so iz besed samega sv. Očeta toliko bolj prepričani, da njih djanje je res hvale vredno in pri Bogu zaslužljivo.

(Konec nasl.)

Tri sreče gore.

(Govor v katoliški družbi.)

III. Vatikan.

Vatikan, eden sedmerih homcev, na katerih je Rim pozidan, je tretja imenitna in preslavna višava, ktera je v naši osnovi in bi imel o njem kaj spregovoriti. Ne sam na sebi je Vatikan sloveč, ampak zaradi tega, kar se na njem nahaja, namreč Stol sv. Petra z vladajočimi papeži, ter z vsim zakladom Jezusove vere, s preslavno baziliko sv. Petra, pa zaradi doma rimskih papežev, silovitega poslopja, ki se tudi samo za-se „Vatikan“ imenuje in ima 11.000 sobán, stanic in sploh posameznih prostorov. Mi vse to le od cerkvene strani nekoliko malo premislimo.

Sin Božji je s svojo smertjo na Kalvariji in s svojim vnebohodom z Oljske gore doveršil vidni ték svojega djanja na zemlji. Postavil pa si je namestnika Simona Galilejca, sina Jonovega in brata aposteljna Andreja, kteri ga je bil v prvo k Jezusu pripeljal. Gospod je precej pri tisti priliki pokazal svojo vsegavedočnost; ko je namreč Simon predenj stopil, ga je Jezus imenoval po imenu „Simon“, ktero ime pa mu je spremenil v sirsko kaldejsko imé Kefa, gerško Petrus, po našem Skala, Skalar ali Skalnik. Tedaj smo zopet pri tem, s čimur smo premišljevanje pričeli, pri skali, pečini. Naj tukaj omenim neko znamenito dogodbo.

Desetega majnika zvečer 1866 smo dospeli nekteri z med romarjev (ker drugi so bili že prej odrinili naravnost proti domu) v revno vas Banjas, visoko v Galileji, ki je pa silo imenitna v keršanski zgodovini. Beseda Banjas je to, kar Panceas, od pastirskega malika Pana, ki so ga tukaj častili; posvečena je bila temu maliku jama nad vasjó, iz ktere spod strašanskih pečin izvira eden glavnih Jordanovih studencev, ali prav za prav mnogi viri vtríc. Panova duplina, ravno ob znožji hriba „velikega Hermona“ (Džebel Šejh), na katerem smo še sneg videli, ima marsiktere v skalo vsekane podobe

in od daleč se vidi skorej kakor kaka podoba Matere Božje; kaže pa blezo le vodo, kako vré spod pečin. Pa za to nam ni kaj mar; poglavitna reč je naslednja.

Na nekem berdu velikega Hermona, kacih 1000 čevljev nad vasjó, na siloviti pečini, stoji naj slovečniši in še naj bolj ohranjena terdnjava vse Palestine, ki se imenuje „Kalaat-Subeibe“. Misli se, da prav to živo skalo so imeli Kristus in aposteljni takrat pred očmi, ko je sv. Peter Jezusu na vprašanje: „kdo, menijo, da je?“ odgovoril: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“, Sin Božji pa precej na to Petru: „Ti si Skala; na to skalo bom sozidal svojo Cerkev, in peklenske vrata je ne bodo zmagale“ (Mat. 16:...). Vas Banjas je namreč ravno nekdanja Cezareja Filipova, ki jo imamo v evangeliju, ker četertni oblastnik Filip v Itureji in Trahonitidi je bil svoje dni dal to mesto razširiti in zlepšati, ter ga je sebi in cesarju Avgustu na čast imenoval „Cezarejo Filipovo“.

Kakor tedaj je Peter po svojem imenu, tako je tudi po svoji veljavi in oblasti skala, prava pečina, na katero je Kristus svojo Cerkev zidal. Peter ni bil prvi med aposteljni h Kristusu prišel, ali posebej k temu poklican bil, ni bil v nobenem oziru naj stareji med učenci Gospodovimi; vendar je Kristus njemu zmeraj prvo mesto in prvo čast dajal, vselej je najprej med aposteljni Peter imenovan. Pa tudi po Jezusovem vnebohodu se je vedno kakor od Kristusa postavljenega pervaka obnašal. Vso Cerkev mu je bil Jezus izročil, rekoč: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce!“ Sv. Peter tedaj je bil poglavar vse Jezusove Cerkve in vidni njegov namestnik na zemlji; kjer je bil on, tam je bilo središče Jezusove Cerkve.

Le kakih 7 lét pa je bil Peter še na Jutroveni, potem se je preselil v Rim. To se je zgodilo po božji naredbi, zakaj Rim je bil središče vsega takrat znanega sveta in vse je bilo Rimljanom podverženo, in zato je bil Rim od Boga odmenjen, da od tam se bo keršanstvo razširjalo po vsem svetu.

S Petrom pa se je tako rekoč preselila vsa narava keršanstva v Rim, sploh tam je postalo središče Kristusove vere. Kaj posebnega je n. pr., da v Rim so se preselile Jezusove jaslice, Jezusov križ (pozneje namreč, ko je bil najden), celó stopnjice (ss. štenge), po katerih je šel Jezus k sodbi pred Pilata, so bile prepepljene v Rim. Tam je bila scasoma sozidana preslavna bazilika sv. Petra, naj veči cerkev na vsem svetu. V tej cerkvi je Petrov Stol, in v nji pred tako imenovano lodžio (nadlopo) sv. Helene se vsako leto na véliki ponedeljek izpostavlja v čišenje čez sto raznih svetinj, med katerimi so n. pr.: Nekaj od Jezusovih jaslí, dva terna z Jezusove krone, Longinova sulica, več kosev sv. križa, veliko svetinj od Matere Božje, sv. Jožefa, sv. Janeza Kersta., od mnogih aposteljnov, in veliko število družih svetnikov. Nekdaj je bil Rim gnjusoba vsih malikov; zdaj se tam zbirajo svetinje vsih svetnikov. Jezus sam je nevidno zmeraj pri svojem namestniku, ga vodi in varuje zmote po besedah: „Lejte, jaz ostanem pri vas vse dni — do konca sveta“.

Tako so tudi po več družih cerkvah v Rimu celí dolgi zapisniki raznih svetinj, ki se o svojih časih kažejo. In koliko je svetnikov po katakombah, ter je Rim v resnici mesto svetnikov po vsi pravici.

Cvét vse časti in veljave za Rim in Vatikan pa je, ker tam stanuje papež, poglavar vsega keršanstva. Papež je za Cerkev to, kar je glava za teio, pravi slavni Segur: „brez glave ni telesa, brez papeža ni Cerkve. Cerkev se od papeža ravno tako malo dá ločiti, kakor se pri živem človeku truplo ne more ločiti od glave. Zedinjenje glave in života je prvi pogoj življenja. Ker je pa Jezus Kristus svojo Cerkev vstanovil, da živi in

življenje do konca časov razširja, je s tem vstanovil tudi edinstvo glave in udov, edinstvo papeža s škofi, z mašniki in verniki, ki so skupaj telo Kristusovo. Iz Rima toraj se izlija moč keršanstva v vse telo, v vse vernike, ki so po vsem svetu. V papežu je naj više učenitvo, mašništvo in pastirstvo, iz Rima se toraj blagri sv. vere razlija po vsem svetu, tam je svetiše in središe dobrót vsega keršanstva. Kristusov namestnik ima naj viši oblast, „ključe nebeškega kraljestva“; naj svetejši Dar, ss. zakramenti, odpustki sv. Cerkve, vsa njena vlada in vravnava je v papeževih rokah, on ima pasti Gospodove jagujeta in ovčice, njemu morajo vsi verniki podložni biti.

Po vsem tem ni čudo, da se vesoljni katoliški svet, zlasti v duhovnih zadevah, v Rim obrača za nauk, za svēt, za povelje, za duhovne milosti, za vsaktero pomoč. Tudi o hribcu Vatikanu tedaj velja: „Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi — Svoje oči v goré (na Vatikan) obračam, od tam mi pomoč prihaja.“ Ves svet se torej ozira v Rim, in srečnega se šteje, kdor more sam kdaj v Rim popotvati. Bili so neki temni jožefinski časi, ko je bila zveza z Rimom skor pretergana — malokdo je z naših dežel tje popotoval, zlasti odkar pa vladajo sedanji presvitli cesar Frančišk Jožef tudi iz Avstrije prav pogosto verniki romajo v sveto mesto. Nikoli se ne bo pozabilo preslavno romanje lanskega leta, ko so bili Slovani pred sv. Očetom, tudi njih precejšno število iz naše dežele, in so tam imeli celó slovensko pridigo pri sv. Klemenu, so sv. leto v Rimu opravili itd. Bili so v Rimu v velikih množicah te leta že tudi Francozi, Nemci, Italijani itd., celó že vélike morja, iz Amerike in družih najdaljših krajev so skor vedno kaki romarji in popotniki v Rimu; zdaj ravno pa se pripravlja zopet španjski narod v Rim, kteremu na čelu bodo škofje in drugi slavni gospodje. To vse je zato, ker namestnik Kristusov tam prebiva, in dokler on tam prebiva.

Papeži so po Božji volji varhi in branitelji pravice in svobode za vladarje in narode, oni so bramba, podpornja in razširjavci čednosti in vsake spodobnosti ter sejavci prave olike. Ako bi svet papeže poslušal, bi bili vsi ljudje na zemlji srečni; ne bilo bi vojsk in rogovilstev, ne bila bi pravica nikoli in nikjer žaljena in zatirana. Vse hudo na svetu je odtod, ker svet namestnika Jezusovega ne posluša. Le kadar bodo vladarji in ljudstva to spoznali in rekli: Svoje oči obračamo na sveto goró: na Vatikan, od tam pomoči pričakujemo; takrat se bode zopet pričelo svitati, takrat bo zacvetla sreča po deželah. To tudi mnogi spoznavajo; naj veči nasprotnika papežev, razkolni Rus in krivoverski Prus, to resnico čutita, ker že precej časa se dogovarjata s papežem, da bi se kako porazumljenje, kak mir vstanovil med tema velikima cesarstvoma in sv. Stalom.

Kakor pa pregovor pravi, da tam, kjer Bog svojo Cerkev ima, tudi hudič svojo kapelo zida; tako si sovražnik luči in resnice zlasti dandanes napravlja svoje kapele po vsem svetu in celó v sam Rim je z divjo silovitostjo prigermel, ter tam krivoverske cerkve in šole zida, katoliške pa zatira in dela veliko razdjanje. Toda, bolj ko svet v te in druge satanove kapele sili, bolj je nesrečen, nemiren, nezadovoljen, — godi se mu prav kakor zgubljenemu sinu, otrobe in želod je, pa misli, da je pogača; — v živalskem hlevu se nahajajo priklenjeni, pa se bahajo, da so v palači zlate svobode. Rim je postal bivališče premnozih krivic, pregréh in rogovilstev, odkar so ga po sili ugrabili papežu, — celó že papež merličí niso več varni pred temi čudnimi olikanci in „človekoljubi“! Tako se godí v slavnem Rimu, ako ni ondi papež gospodar. Le z gospostvom papeževim je Rim srečen in osrečuje, razsvitluje ložej tudi vesoljni

svet; „le kjer je papež, tam je Rim“; brez papeža — v tujem gospostvu — pa je Rim stara „laterna“ brez luči, tudi njegova posvetna velikost se gubi in propada. Kjer tedaj je papež, tam je naša „sveta gora“, tje se bomo ozirali, od tam bomo „pomoči pričakovali“. Bog živi našega svetega Očeta Leona XIII, pravega Kristusovega namesinika, on je sedanji čas Peter, „Skala“, na katero je zidana nespodmakljiva Kristusova Cerkev!

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva. III.

1. Blaženi Janez Berhmans.

(Dalje.)

Veliko se je premagoval in zatajeval v dovoljenih rečéh, pa mu je Bog dal milost, da za prepovedane celó skušnjav ni imel. „Vekomaj ne bom terpel nikdar tudi naj manjše nepopolnosti, ktera bi utegnila nevarna biti angeljski čednosti. Zato bom v hrani zmeren, v pogledu zderžen, zastran prezaupljivega prijateljstva varen; kajti nečistnik je hujši, od satana.“ To je bil njegov terdni sklep, ki ga je znal čudovito natanko spolnovati.

Dobil je n. pr. za spodbudno branje „svetega Avguština obtožbe ali spoznavanja“, kjer sv. Avguštin s svetniško ponižnostjo očitno spoznava zmote svojih mladih lét. Berhmans začne brati, a precej nese knjigo nazaj, rekoč, da mu to branje ne vstreza. Pri jedi je bil zmeraj zeló zmeren, in če mu kakšno jedilo zarad zdravja ni služilo, ni nikdar zahteval ničesar posebej. Kadar je klečal ali sedel, se ni hotel naslanjati. Zlasti pa je vedil svoje oči tudi v dovoljenih rečéh močno berzdati. Prazne radovednosti ni nikoli terpel. Prav mnogih lepotij po Rimu, ktere druge tolikanj zanimajo, ni hotel iti gledat; enako mu za očitne (če tudi poštene) veselice, za nečimerne bliščéče slovesnosti ali za tako zvane „parade“ ni bilo čisto nič mar. Kako zeló je imel oči v oblasti, kaže tudi to-le. Njegovi součenci so véasih nalašč kak šum ali ropot napravili, premotiti ga, da bi se ozel proti tisti strani, pa je bilo vse zastoj.

Rad je bil vesel, tako da so mu sploh rekli „bratec veseli“, a zraven je bil pa tudi v vsem govornenji in obnašanji tako moder, tako spodoben, da so ga tudi sploh imenovali „patra Modesta“ (Spodobnika) in da se je reklo: „Ko bi se zgubile sv. Ignacija pravila o spodobnem zaderžanju, bi jih vse lahko spet na njem našli, ker ga je spodobnost sama“.

S tem in še mnogoverstnim drugim zatajevanjem, glejte, se je vrednega storil tolikih milosti.

Gledé tretjega bisera redovnih obljub: svete pokorščine, moramo ponavljati, kar je bilo že rečeno, da je popolnoma daroval za vselej svojo voljo in bil pripravljen raji življenje dati, kakor pa v naj manjši reči ravnati bodisi zoper živo povelje svojih viših ali pa zoper pismeno pravilo svojega reda. „Raji tisočkrat umreti, kakor najmanjše izmed svojih pravil radovoljno prelomiti“, je večkrat rekel.

Kako natanko se je deržal svojega sklepa, lahko razvidimo iz te-le dogodbe. Školastikom je bilo namreč v pravih prepovedano, tudi na domačih vertih med sprehodom sadje tergati ali pobirati. Nekega dne gre z dvema drugima tovaršema memo drevesa, pod kterim je še nekaj orehov ležalo. Eden jih hoče pobirati, a berž se Berhmans oglasi, da ni dovoljeno sadja jemati. Uni pa meni, da „ni tako ostro in natanko umeti dotična prepoved, ker pobiranje je že minilo, in kar ostane, je tistega, kteri najde“. Zdaj Berhmans omolkne, ven-

dar pa omeni drugemu sobratu: „Jaz sam za-se bi tega ne storil in bi nikdar ne hotel tako razlagati pravil.“

Zlasti težko je v samostanu, kjer je toliko različnih ljudi, vedno ohraniti bratovsko ljubezen do slehernega. Pa tudi v tem je bil Berhmans izgled vsem drugim. Svoje brate ljubiti se njemu ni težko zdelo; ne le zato, ker je v njih ljubil Jezusa samega, ampak imel je še drug vzrok. Berhmans je bil namreč silno zadovoljen s svojim stanom, in je goreče ljubil Jezusovo družbo, kakor svojo mater. Ponosen je bil, da se sme imenovati njenega sina; drago in ljubo mu je bilo vse, kar je bilo z družbo v zvezi. To vidimo iz neke posebne zjutranje pobožnosti, ki jo je imel v navadi in jo je tudi zapisal: „Če primeš redovno oblačilo, poljubi ga priserčno preden ga oblečeš, in veseli se v sercu, da smeš zopet ta dan nositi obleko Kristusovo!“ Nazadnje je tudi prosil, da sme v redovni obleki umreti.

Če je pa že jezuitovsko obleko tolikanj čislal, kaj še le one, ki so jo nosili! Nekikrat je srečal patra, ki ga še ni pred nikdar videl. Prav prijazno in ljubeznjivo ga pozdravi kakor starega znanca. Tovariš ga začuden vpraša, ali pozná onega patra, da ga je tako priserčno pozdravil? „I no“, mu Janez nekako ponosno in živo odgovori, „saj je naš brat!“ — Do vsih je bil vedno prijazen; nikogar ni prederzno sodil, o nikomur slabo govoril; kar ga je kdo prosil mu je storil, še prostovoljno je za druge opravljal naj ponižna dela; posebno lepo pa je znal bolnim streči in jih tolažiti ter je naj raji take obiskoval, ki so bili od družih manj obiskovani. Kako zelo dobro serce je imel do vsih, se naj lepše iz tega spozná, da si celó ni upal preveč hvaliti onih, ktere je vse hvalilo — „zato ne“, je menil, „da bi ne bili ponižani drugi taki, ki niso enako pohvaljeni.“

Sploh na vse strani je bil izversten, tako izversten, da si boljšega ni bilo želeti. Njegov predstojnik P. Cepar, ki je imel naj bolj priložnost ga poznati, piše med drugim: „Ko bi bil Janez le v eni čednosti izversten, bi se v velikem številu gorečih bratov še drugi dobili, da bi mu bili kos. Ali vse čednosti v tako popolni meri v eni duši združene videti: to preseže tako zelo vsakdanjost, da mora vsak stermeti in čuditi se takemu čudu milosti božje. Berhmans je z odločno in stanovitno voljo ter z božjo pomočjo res tako visoko dospel, da so bila vsa njegova dela popolna. . . Blizo pet lét je bil v našem redu, kjer se natanko pazi na vsako naj manjšo napako; in vendar ni nobeden, ne prednik, ne učitelj, ne novinec, ne součenec, ali kdo drugi v vsem vstavu, pri njem mogel zapaziti naj manjšega greha. . . In če je že zavoljo ene same v popolni meri pridobljene čednosti človek časti, občudovanja in posnemanja vreden, si pač vsak lahko misli, kako čudovito in ob enem dobrodejno je bilo za nas, toliko in tako popolnih čednosti v enem samem mladem sercu videti v naj lepšem in prijetnišem soglasji. Vsem se je zdel bolj nebeškim angeljem podoban, kakor slabostnim zemeljskim ljudem.“

(Dalje sledí.)

Ovčica.

(Piše M. Skalovič.)

(Dalje.)

20. Ovčica plašna in boječa. Ako mali piček prileti in zalaja, se celo kerdelo splaši, da pred njim beži. Ravno to lastnost mnogi naravoslovci ubogi ovčici v greh prištevajo. Že imenovani dr. Brehm pravi: „Das Schaf ist ein furchtsames, feiges, mit einem Worte,

ein höchst langweiliges Geschöpf“ (t. j., „ovca je plaha, bojzljiva, z eno besedo jako dolgočasna žival“). Se vé, serčnosti in prederznosti ni iskati pri ovcah, a s to svojo prirojeno bojzljivostjo je ovčica v mnogem obziru zgled ovčicam Kristusovim. Kakor se ovca ustraši, kadar zagleda volka in pred njim bežeč trepetá, tako ima kristjan bežati pred slabo družnjo, zanikarno tovaršijo, ter skerbno ogibati se slabih priložnosti, kajti kdor slabo priložnost ljubi, se v njej pogubi.

„Neki kralj v Jeruzalemu je bil osebo v nečistost zapeljal. Bog pošlje preroka, ki zapeljivca posvari, ter mu v naslednji priliki pokaže velikost njegove pregrehe: Bil je bogat mož, ki je imel silno veliko ovac in goved, pa nek siromak, ki ni imel prav nič, kakor eno ovčico, ki jo je kupil in redil, in ki je pri njem rastla z njegovimi sinovi vred, ter je od njegovega kruha jedla. . . in mu je bila tako ljuba kakor hči. Pa bogatin je siromaku uzel to ovčico in jo ubil. In mož, ki je to storil, si ti, ki si uno osebo zapeljal.“ (2. Kralj. 12, 1—7.) Duša je ljuba ovčica Jezusa Kristusa, on jo je kupil. In za katero ceno? Za nebo in zemljo, za mir in čast, za kri in življenje, ktero je za njo daroval! On jo je vodil, od kersta že, po starših in duhovnih, po navdihovanji in milostih, po svarjenji in opominovanji. In „redil jo je s svojo lastno hrano“, svoje lastno mesó in kri ji je dajal v jed v svetem Obhajilu. Glej, kako neizrekljivo je Gospod to ovčico ljubil, in ti, zapeljivec, si tisti volk, ki si mu jo raztergal, grozovit do ovčice, pa še grozovitejši do Gospoda, kteremu si jo od serca iztergal, z naročja pograbil, ter jo zavlekel med volkove.“ (Naj lepši čednost itd., str. 18.)

O Lotu pravi sv. pismo, da sta ga angelja silila, naj beži iz nečiste Sodome: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, ki ji imaš da tudi ti ne pogineš s pregrešnim mestom vred. Ker se je pa še obotavljal, sta ga prijela za roko in sta ga ven peljala in postavila zunaj mesta, in sta mu ondi govorila, rekoč: Otmi svojo dušo, ne oziraj se, in ne mudi se nikjer po teh krajih, temuč na goro se otmi, da tudi ti ne pogineš. Hiti in otmi se.“ (I. Mojz. 19, 15—17. 22.)

Kar je ta angelj govoril v varstvo Lotovo, to govori angelj varh vsakemu, ki biva v Sodomi bližnje prostovoljne priložnosti, zlasti k nečistosti; in kakor gotovo bi bil Lot zgorel v goreči Sodomi, ko bi ne bil vbogal, tako gotovo se bode človek v bližnji priložnosti pogubil, če ne beži.“ (Naj lep. čednost str. 196.)

Egiptovski Jožef je hitro pobegnil pred zapeljivko, ter se čistega ohranil. Jezus Dete, je pobegnil v Egipt, da ga, čisto Jagnje, ni umoril volk Herodež.

Lepo pové nek latinsk distihon, kaj je storiti v slabi priložnosti:

„Quid facies, facies Veneris si veneris ante?

Ne stes, sed eas, ne pereas per eas!“

To je:

Ne obotavljaj se, ko prideš pred lepotice,

Temuč beži kar preč, da te ne umoré.

(Dalje nasl.)

Vevnica.

(Piše Fr. Svetilko.)

II. Učenost in učenjaki.

(Dalje.)

Zadnjič sem ti naslikal velikega učenjaka, ki si je nabral veliko znanosti; žali, da samo enostransko, in jo še bolj enostransko rabi. Tak mož zasluži sicer nekoliko spoštovanja, ker toliko znanosti se ne pridobi

z lahkoto, nikakor pa mu ne gre toliko časti, kakor mu je skazuje dandanes svet. Nekateri ima dober spomin, dosti veselja za učenje in pisanje, in spodbada ga častilakomnost. Sreča mu je tudi mila — in tako si pridobi vednost, kar vé, to piše ali reče, in kmalu je glasovit učenjak! Prašam te, prijatelj, kaj si dobil na takem možu toliko veljavnega, da bi se smel ozirati nanj? Da bi smel reči: „ako oni tako misli, mora pač res biti, saj je učenjak“. Morebiti je pa on v tisti zadevi, v kateri se ti naslanjaš nanj, puhel in prazen, neveden; morebiti on o tej stvari nikoli nič ne premišljuje — in ti se hočeš nanj opirati in ž njim se izgovarjati? Česar se človek učil ni, tega tudi ne zná, in s čemur se on pečal ni, to je zanj deveta dežela; kaj ne? to je gotovo. In da so v verskih rečéh ti učenjaki zeló nevedni, to je tudi gotovo; in ne samo v verskih, ampak tudi v družih, ki se ne dotikajo kar naravnost njihovega znanja. Prašam: Ali se smeš zanašati na verske nazore (misli) takih móž, ki so v enem obziru sicer zvedeni, v drugem, čez vse potrebnem, pa neizvedeni, nemarni? Tudi ime njegovo: „učenjak“ te ne smé motiti; kajti pozneje bom pokazal, da tega priimka prav za prav ne zaslužijo te verste móžje.

Ako je pa že teh „učenjakov“ veljava zeló slaba, kaj moramo še le o tistih reči, ki nikakor ne vedó toliko, kakor prejšnji, ampak samo toliko, da zamorejo shajati v svojih službah. Teh je pa neznano veliko, in mnogi teh so tudi najbolj preširni. Kar se njim misliti poljubi, to imajo za gotovo, in zdé se sami sebi čisto nezmotljivi. O veri soditi in o verskih rečéh — to jim je kar nič, ali bolje, to se jim še vredno ne zdi. Taki imajo svoja posebna nagnjenja, svoje navade, in od mladosti še vedó, da je to po naši veri jim prepovedano. Ali njih vseoblast si ne dá zapovedovati in zato jim vera ne smé pred oči. Ali govoré in pišejo pa vendar le prav radi o veri ti gospodje, in marsikteri jih slastno poslušajo ter pravijo zavzeti: Lejte, lejte; ta pač mora vedeti, saj je „učenjak“!

Pa skoro predaleč sem zašel s temi učenjaki. Kmalu bi bil pozabil, da ti nisem še popolnoma dokazal, kako polovičarski so navadno dandanes ti učenjaki, ki delajo toliko hrupa in hočejo toliko veljave imeti s svojo tako zvano učenostjo. Popisal sem ti sicer učenjaka jezikoslovca, in pridjal še nekaj družih nižje verste. A dolžan sem spregovoriti še o zgodovinarjih in naravoslovcih in ti tudi djansko dokazati, da njih učenjaška veljava je dandanes redkokrat zanesljiva.

Priznati moram, da pred zgodovinarji imam vedno nekaj spoštljiv strah, ali da bolje rečemo: jaz jih spoštujem in čislam. Zgodovina je tako podučivna, tako mnogoverstna, da vnetemu zgodovinarju skoro ni mogoče zaiti v enostranost. Tudi spodbuja zgodovina, da jo premišljujemo in se prav učimo soditi o človeškem življenji. Vendar mnogo današnjih zgodovinarjev ne morem spoštovati, in sicer zaradi tega ne: 1. Ker so jeli učiti se je ne iz ljubezni do resnice, ampak hoteli so le to dobiti poterjeno v njej, kar so si sami prej domišljevali. 2. Oni nimajo za vse zgodovinske osebe nepristranske sodbe; ene se jim zdé poganski pol-bogovi, druge pa imajo za same satane. Treba je le brati, kako protestantsko zgodovino, ali poslušati kakega učenega profesorja in (ako ne znaš samostojno študirati in soditi) prepričan si hitro, da Henrik V, nemški cesar, je bil plemenit viteški junak, Gregorij VII pa vladoželjen, potuhnen in zvit menih, češ, da je hotel cesarja ponižati. In zakaj govoré ali pišejo tako? Zato, ker sovražijo papeštvo in njegovo oblast ter se veselijo pregrehe in hudobije. 3. Ker nečejo zgodovinarji iz ljubezni do resnice rabiti vsakoverstnih virov, ampak se deržijo le tistih, ki jim govoré po volji, in zametujejo druge. Znano

je, da marsikateri takih učenjakov neče brati dobrih katoliških zgodovinarjev, zato ker jim ni po volji njih terdno katoliško prepričanje. Graškega prof. Weiss-a zgodovina je nekaterim tern v peti, in če ne morejo družega, ga zmerjajo, češ, da je papeževce. Kakor da bi moral dober zgodovinar papeža sovražiti! Žalostno je, da se dandanes veči del po Avstriji zgodovina v protestantskem duhu razlaga po šolah. Kakožno lju-bezen pač morejo dobiti učenci do matere sv. Cerkve? 4. Kader vzameš kako zgodovino v roke, skušaj najprej zvedeti, iz kakega namena da je pisana. Nekateri pišejo samo zato, da si pridobé slavno ime, nekteri pa še iz kakšnih posebnih namenov. Tako n. pr. izdaja O. Spamer (Lipsko) „zgodovino za ljudstvo s podobami“, spisali Held in Corvin in mnogo družih glasovitih móž. Čemu je pisana ta zgodovina? V ta namen, da bi se iztrebila vera iz ljudstva, kajti precej v prvih verstah začne spodbijati jo brez vse potrebe. Dokazi so pa samo pesek za oči, češ, saj je za ljudstvo. V vsakdanjem življenji dobiš tega ali onega človeka, katerega spoznaš za lažnjivca. Želi, da tudi v zgodovinski znanosti ni drugač. 5. Veliko učiti se prizadeva mnogo truda: da se pa resnici pride do dna, je treba mnogo učiti se. Ali veliko učiti se navadno ne marajo tudi nekateri „učenjaki“. Zato je toliko polovičarskega znanja pri zgodovinarjih. Mladi prijatelj! Ako vidiš, da ta ali oni ne ljubi posebno truda, da ni povsem v svojem znanji terden, ne zaupaj mu in ne verjemi, ki zdaj stoka pri svojem razlaganju, kmalu potem pa razgraja čez to ali ono zgodovinsko osebo.

Dovolj o zgodovinarju. Vevnica je pokazala, kaj so pleve in kaj je zerno, po tem se tudi ravnaj, kader bodeš moral sam presojevati.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Sv. Deodat pripeljan iz Rima, zdaj v uršulinski cerkvi.) V sredo o poli dveh popoldne, 4. apr., je zapel véliki frančiškanski zvon in potem je skupno zvonilo oznanovalo, da peljejo že davno iz Rima pričakovanega sv. Deodata s kolodvora proti uršulinski cerkvi. Kmalu pride prelép g. Doberletov, nalaš za to priravnani voz s predrago svetinjo in za njim v kočiji se pelje frančiškanski preč. P. gvardijan z enim redovnih tovaršev, oba v cerkveni obleki. Ljudstva je bilo kmali polno pred nunsko cerkvijo. Skrinja s častitljivo svetinjo je bila ogernjena z višnjevimi ogrinjalom in častitljivo ovenčana. Z voza vzeto skrinjo s svetnikom so nesli v nunsko cerkev, na ktere pragu sta č. gg. nunska v roketih jo pričakala. Med obilno množico so svetnika nesli v zakristijo, kjer so pod vodstvom g. Doberleta z veliko umetnostjo zaperto skrinjo zlagoma in previdno oddelali in odperli.

Vsi pričujoči so se začudili, ko so po odpravi mnogih zamotanaj zagledali nezmérno lepega svetnika počivati na dragem ležišu. Znano je, da pred več mesci so telo sv. Deodata, ki je bilo že od starodavnih časov v frančiškanski cerkvi, poslali v Rim, da naj se tam po vsi cerkveni umetnosti telo sv. mladenča v vosek vravná, kakor je n. pr. sv. Feliks pri sv. Jakopu. Poslali so z vsim okostjem svetnika tudi vse zadevne dokumente ter pisma, in ko so se v Rimu po naj ostrejši preiskavi do čistega prepričali, da je pravo telo svetnikovo, se je pod vednim nadzorstvom od sv. zbora postavljenega mašnika delo pričelo. Obdalo se je namreč okostje z zadevno tvarino takó, da ima zdaj podobo nebeško lepega mladenča, ležečega kakor v presvitljenem stanu

mučenika, ki je za sv. vero kri prelil. Obraz je nepopisljivo lep, ne po meseno zál, kakor delajo velikrat podobe modérni slikarji, temuč podoba je res z vsimi doveršenostmi človeškega telesa, ob enem pa, bi djal, nebeško presvitljena, tako, da tudi nehoté mora v gledavcu svete občutke obudovati. Zobci se vidijo — prav njegovi lastni, natorni, ne kje ponarejeni — izmed prelepkih ustnic; lici, čelo, vrat — ves život je v naj lepšem ravnomerji, posebno pa oči tako ginljivo vpodobljene, da se ne dá dopovedati. Glavo obdaja lavorov venec in sijajni obodec, znamenje svetosti, mu milo obdaja glavo. Na vratu je tako živa rana, da se zdi, kakor bi bila ravnokar vsekana. Oblečen je v prelepi beli tuniki, s podgernjenim častitljivim nekoliko temno-rudečim baršunastim plajšem. Obleka je nežno z zlatom obrobljena. Noge čez meče gori nežno ovijajo na poseben način pletene pepelnate sandalije. Desno roko ima na persih s palmovo vejco v nji; leva leži lahno ob strani z belo lilijo. Na obéh rokah je pušena kratka riža, kakor zareza v mesó, da se njegove prave kosti vidijo; enako se vidijo kosti tudi pod stopali; glavina čepina pa od zadi ni čisto nič zadelana, temuč pušena prav naravna. Glava je precej višej, podslonjena s tremi belimi blazinicami, ki so z zlatom obrobljene in ob robih visé zlati čopki. Vse se eto k drugemu prav posebno lepo podaja. Nekaj olepšave je od gospodičine Smrekarjeve, ki ima pri tem veliko zasluge, in tudi zdaj je pomogla pri okinčevanju. Vse telo počiva na ležišu rudeče barve. Pri nogah stoji zala posodica, v kateri je kos pertiča, namočenega v lastni kervi svetnikovi. Tudi posebej je pridjanih od tega svetnika še več svetinj.

V takem stanji je v nunski zakristiji več oo. frančiškanov in nekaj družih oseb vidilo in občudovalo sv. Deodata, ki je tako častitljivo lep, da se je težko ločiti od njega. Tam so ga prvo vidile skoz omrežje tudi častite gospé uršulinarice, ki so bile nezmerno razveseljene.

Poslednjič, okoli tréh, so 4 oo. frančiškani prenesli svetnika memo vélikega altarja do omrežja, ktero se odpré in sprejele so ga gospé uršulinarice, pred njimi gospa mati, ter so ga djale v nunskem koru na mesto, kjer je bil že poprej nekaj časa, predno so ga bili prepeljali v Rim.

Opomniti je, da kakor so bile pred odpravo v Rim svetinje v pričo škofovega komisarja preč. g. kan. in kancelarja Mart. Pogačarja zapečatené, tako so se smele tudi zdaj le v njegovi pričujočnosti odpečatiti. Iz tega se vidi, kako vestno in natanko dela sv. Cerkev v tacih okolišinah, ter ji nima po pravici v tem kdo kaj očitati.

V nunski cerkvi ostane sv. Deodat dotlej, da bo pri frančiškanih vse potrebno vravnano. Svetnik pride v prelepo štiroglasto omaro iz polesandrovega lesa, ki jo je po večem že izdelal gosp. mizar Jan. Dogan.

Poslednjič se mora čestitati čast. frančiškanskemu samostanu in pred vsimi prečast. P. gvardijanu Kalistu, ki je imel pri tem neverjetne skerbí in opravila, da sv. mučenec tako rekoč po novih mukah srečno zopet pride na svoje mesto.

Že prej, ko so se bile svetinje vzdignile in so bile pred odpravo v Rim v uršulinskem samostanu hranjene in češene, so se bile marsiktere ne majhne milosti dosegle po priporočevanju k temu svetniku, kakor smo o svojem času naznanili, kdo bi dvomil, da tudi v prihodnje se bo sv. Deodat za novo češenje z novimi dobrotami Ljubljancanom skazoval.

Sv. Deodat, prosi za nas, da bomo vredni obljud Kristusovih!

Iz Želimlj. (Zahvala.) Lansko leto mesca sušca sem „Danici“ naznanil, da se je v Želimljem mala cer-

kvica — 13 metrov dolga, 5 metrov široka in 6 metrov visoka, po hudi zimi leta 1879 in od zoba časa tako zeló razrušila, da je stalno dobro ni mogoče popraviti. Postala je torej v resnici potreba novo zidati. Pa kako to pričeti?! — Cerkev nima nič premoženja in je gotovo ena naj revnejših v naši škofiji. Fara šteje le 700 ljudi, in še ti so prav revni, torej nezmožni premagati vse stroške, ki bi nastali pri zidanji nove cerkve. Prisiljen obrnil sem se do c. kr. deželne vlade, naj ona blagovoli privoliti, da bi se smeli mili darovi po naši deželi pobirati. Vlada je to prošnjo rada in z veseljem privolila, in pobirali so se darovi pri neugodnih okolišinah po deželi. Nabralo se je 1400 goldinarjev. Oveseljen po toliki blagodušnosti darovavcev, ki so, akoravno od mnogih strani nadlegovani, vendar tudi za našo majhno revno cerkvico darovali, spoznam za dolžnost, se v svojem in cele fare imenu zahvaliti, in kličem: „Bog poplačaj do zadnjega solda z naj bogatejšim usmiljenjem vsim dobrotnikom, ki ste kaj darovali za zidanje v resnici potrebne cerkve v Želimljem!“

Ker pa vsak lahko sprevidi, da se s 1400 gl. še ne more cerkev zidati, zatoraj bomo v molitvi za dobrotnike tudi še k Bogu zdihovali: „Naj nam On nakloni še nadaljnih dobrotnikov, naj bi donášali kamničke, da se zamore v resnici potrebno delo — zidanje nove cerkve v Želimljem — kmalo že pričeti in srečno dognati, kar se zdaj še ne more.“

Juri Dernovšek, farni oskerbnik.

V Sarajevu, 25. sušca 1882. (Konec.) Vtis v Fojnici je bil na nas prav dober. Pa tudi na deset ur dolgem potu med Sarajevim in Fojnico je verno ljudstvo nadškofa lepo pozdravljalo. Ob cesti so delali s turčiní vred, a niso se sramovali poklekniti, odkriti se in spoštljivo prositi za sv. blagoslov. Na potu sem videl dve cerkvi, v Gromiljaku in v Kiseljaku; pri nas na Kranjskem so pôdi, v katerih se mlati, skoro bolji. V Sarajevu bo treba zidati stolno cerkev. A ne vem še, kdaj bo mogoče delo započeti. Cerkev mora biti spodobna in dovolj mogočna; ne smé je sramotiti za res velika in lepa cerkev razkojniška, ki je do sedaj najbolj mogočno poslopje v Sarajevu; le vladino poslopje (konak) in vojarna je tudi velika. Za tako cerkev se pa potrebuje denarja jako veliko. Nekoliko smo ga že dobili od nekterih strani. Tudi iz moje domovine ste vi verni Slovenci po Kranjskem precej denarja nabrali, kterege so nam ravno te dni poslali premil. g. škof Ljubljanski. Za Bosno je bilo odločenih 390 gl.; 90 gl. smo obrnili za reveže, a 300 gl. smo odločili za stolno cerkev; družih 194 gl. pa smo poslali škofu v Mostar. Stotero naj Vam g. Bog poverne Vašo dobroto, in naj Vam še zanaprej serca nagiba za dobrote in podpore, ki jih Bosna tako silo potrebuje.

Bog naj tudi obilno poverne gospej Šupevki njeno dobroto; veliko sveč nam je darovala. Prav zaželeli smo jih, ker tukaj dobrih sveč ni dobiti, strašno kapajo, da se vse pomaže; kako smo se tedaj oveselili izverstnih sveč omenjene dobrotnice, si lahko vsi sami presodite. Bog naj poplača stotero njej in vsem drugim! Z Bogom!

Jezus, Marija, Jožef!

(Prosto poslovenjena.)

Kitica éna —	Bitje vam célo
Tri ste imena:	Zročam veselo,
Jezus, Marija, Jožef!	Jezus, Marija, Jožef!
Tukaj slasčice,	Upa terdnjava,
V blagor vodnice:	Moja ste slava:
Jezus, Marija, Jožef!	Jezus, Marija, Jožef!

V zdravju, bolezn
Vaš sem z ljubezni,
Jezus, Marija, Jožef!
Ko me smert rani,
Stojte na strani:
Jezus, Marija, Jožef!

Résite zléga,
Greha me vsega,
Jezus, Marija, Jožef!
Dušo vodite,
Ne odstopite,
Jezus, Marija, Jožef!

Varbi mi zvesti
V serčni bolesti:
Jezus, Marija, Jožef!
Zmaja spodite,
Z mano bodite,
Jezus, Marija, Jožef!

Zmožni peljati
Ste me v raj zlati,
Jezus, Marija, Jožef!
Dajte mi srečno
Blaženost večno,
Jezus, Marija, Jožef!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Koliko stane velika razstava? Posvetni judeži se velikokrat grozno kisle deržé, predno Cerkev, naj boljši in naj potrebniji napravi na zemlji, kak groš privolijo; koliko pa stanejo posvetne naprave, kaže med drugim velika pariška razstava od l. 1878. Izdajki te razstave so znašali 55 milijonov 775.000 frankov, dohodki pa le 24 milijonov 350.000. Zguba čez 31 milijonov frankov ni kar bodi! Hotli so take razstave napraviti tudi v Bostonu, v Berlinu in celo v Rimu za revo novo Italijo; toda v prvem mestu so se že skesali, v drugem cencajo, kje pa bi laški framasoni tolike zneske narabotali, ko so Cerkev že ogolili, je prašanje?

Izselovanja z Evrope v Ameriko so zmeraj obilnije. Iz Ogerske samo iz šaroške stolice jih je od l. 1870 do 1878 le po 50 na leto, l. 1879 do 1880 pa čez 1000, in 1881 celo že 2322 šlo v Ameriko, čeravno so ogerake postave izseljevanju zelo nasprotné. Tudi iz več družih stolic so izselovanja pogoste. Iz juga in vzhoda jih prehaja veliko v Serbijo in Rumunijo. Slovaki in Nemci iz Ogerskega posebno tiše v Ameriko. Iz Cislajtanije jih je l. 1871 šlo v Ameriko 6169, l. 1880 pa že 10.145. Največ je šlo l. 1880 severnih Slovanov, namreč 6440 Čehov in 2230 Moravcev, iz Galicije pa 691. To so vradne števila, sicer se pa vé, da iz Českega (med kterimi so blezo tudi Moravci in Šlezaki) jih je lansko leto šlo skoz Bremen in Hamburg 11.858, in družih Avstrijanov 8015, ter skupaj Avstrijancev 19.873. — Še vse huje je na Nemškem, od koder jih je od l. 1874 do 1879 šlo blizo 50.000, l. 1880 že 106.190, in l. 1881 celo že 210.547.

Take reči naznanja „Vaterland“ obširniše. Dasi ravno so pa v Evropi silni davki in mnogotere druge nadloge, se jih vender najberže večina kesá, da so zapustili svojo domovino. Koliko jih pride v kraje, ki po cele tedne in mesce niso pri nobeni božji službi, in koliko jih utegne umreti brez vsake duhovske pomoči? Mnogi pridejo v roke sleparjem ter za denar ožuljeni in okradeni. Mnogi grozno vsestransko pomanjkanje terpé, kar je večkrat brati.

Razne ameriškanske novice. Veliko sleparstvo so zasačili v prvi narodni banki ameriškanski. Njen glavni vradnik Wanderhoof je zapert, ker je menda storil za petdeset tisoč dolarjev (čez 100.000 gl.) golju-fije. — Koliko sto in sto je podobnih primérlejev, vender gospodje pri velikih denarnih napravah pogosto najmanj vere imajo. Toda, ko bi kdo tudi angelj bil, ako vere nima ter zapoved Božjih ne spoštuje, takemu bi jaz nobenega vinarja mirno ne zaupal. —

Malo obertnijo zoper jetniške dela je pričela tudi Amerika v brambo jemati. V Novem Jorku

se je dal neki senator Titus v postavodajavski zbor voliti s to obljubo, da bo z vsimi močmi delal za brambo malega obertništva zoper jetniške dela. Bil je res izvoljen od delavcev in obertnikov z veliko večino. Tudi je pričel svojo delavnost in kaže se, da bo vspeh iz tega vgoden, ker prvi njegov predlog je bil sprejet brez ugovora.

Prisiljeno šolanje (schulzwang), pravi „Wanderer“ v Minesoti, je eden tistih os íčev, ktere posebno nemški rogovileži (radikalci) v ameriškanskih postavodajstvih radi jahajo. Previdni ameriškanski listi pa tega osliča, ki se vriva v natorne pravice in pravice staršev, nič nočejo hvaliti.

Največ pšenice v Ameriki pridelava država Illinois, namreč čez 85 milijonov „bušelnov“

Podzemljice (krompir) smo Evropejci v prvo dobili iz Amerike; zdaj jih vozijo iz Evrope v Ameriko. Parobrod „Fürnesia“ namreč jih je z Irskega ravno zdaj 1127 tón prepeljal v Novi Jork, pa še jih imajo kake štiri barke tje prepeljati; vender pa boje niso tako dobre, kakor so naj boljše ameriškanskega plemena.

Misijon za Kitajce v Ameriki Prečast. g. nadškof v San Francisku v Ameriki napravlja semenišče za odgojo misijonarjev za Kitajce. — Čudno; od nas pa misijonarji hodijo v Ameriko.

V Albani je v nedeljo seksagezimo č. P. Jau. Katzner O. S. B. imel novo mašo. Mašo za pevce o tej priliki je primicijant sam komponiral. Pridigal je čast. P. opat sam o tem, zakaj morajo verniki duhovnu hvaležni biti od zibeli do groba, in kako so dolžni duhovnu spoštovanje in hvaležnost skazovati, tudi kako so njih očetje v veri in zlasti svetniki mašnike vedno spoštovali. — Dobro bi bilo P. opata Aleša povabiti, da bi prišel včasih tudi v Ljubljano pridigat.

Časništvo. V zveznih ameriškanskih državah izhaja 6174 političkih časnikov; 3292 je republikanskih, 2244 demokratiških, drugi so vladni ali pa nobenostranski.

Po mnogih krajih v Ameriki lačni posvetnjaki hočejo zdaj tudi cerkve in duhovske stanovanja zadavkati. Do zdaj se pošteni prebivavci temu še ustavljaj. pa kdo vé, če frajmavrarstvo s časom ne bo zmagalo?

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

10. mal. travna. Véliki ponedeljek. S. prerok Ezechiel. — 11. S. Leon Vel. p. — 12. S. Saba puš. — 13. S. Justin m. — 14. S. Lambert šk. — 15. S. Helena ces. — 16. Bela nedelja ali 1. po Vel. noči. S. Tunibij.

Zahvale:

Št. 43. Že lansko leto sem bila obljubila zahvalo, ker zelo me je po glavi tergalo; priporočala sem se Naši ljubi Gospéj in sv. Poloni, ter da hočem v „Danici“ zahvalo naznaniti. Kmalo mi je bilo odleglo. Ali letos me je zopet napadla bolezen, in sem mislila, da kmalo bom móгла službo zapustiti. Obernem se pa z zaupanjem k Naši ljubi Gospéj, sv. Jožefu in dušam v vicalih, in zadobita sem zopet zdravje, akoravno ni bilo upanja več. O Marija, zdravje bolnikom, bodi serčna Tebi zahvala in prosi tudi v prihodnje za nas!

V Idriji, 29. sušca 1882.

K. T.

V molitev priporočeni:

Žena serčno priporočuje v bratovske molitve nerodnega moža, ki ne mara za cerkev itd., za poboljšanje

in spreobrnjenje. — Že več lét prav hudo bolna mati z mnogimi otroci priporočena za pomoč. — Sovražna oseba, ki se nikakor ne oberne k spravi, v novi priporočena. — Nekdo za pravo spoznanje. — Oče priporoča že tri leta bolno hčer, ki ji nobene zdravila ne pomagajo, da bi na prošnje bratovske po N. lj. G. presv. Serca pomoč dosegla, če je Božja volja.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz XI., XII., XIII. pogl.)

10. mal. travna. *Derži se svoje zaveze* (to je, svoje sv. vere), in od nje se pogovarjaj, in staraj se pri opravljanju tega, kar ti je zapovedano.

11. *Ne derži se del grešnikov; zaupaj v Boga in ostani na svojem mestu.*

12. *Ne vodi slednjega človeka v svojo hišo; zakaj zalezbe prekanjenega so mnoge.*

13. *Vari se strupenega človeka; zakaj on hudobije snuje.*

14. *Delaj dobro pravičnemu, in najdel boš veliko vračilo; in če ne pri samem, gotovo pri Gospodu.*

15. *Prijatelj se v sreči ne spozná, in v nesreči se sovražnik ne prikrije.*

16. *Kdor se dotakne smole, se osmóli, in kdor se pečá s prevzetnežem, se bo prevzetnosti navzél.*

Listek za raznoterosti.

Od narodnega odbora so za volitev v mestni odbor priporočeni naslednji gospodje: Za 3. volilni razred, ki voli 11. aprila: dr. Val. Zarnik (odvetnik in dež. poslanec); Jan. Nep. Horak (hišni posestnik itd.); Ivan Hribar (glavni zastopnik banke Slavija). — Za 2. razred, ki voli 13. apr.: Peter Graselli (dež. glavarja namestnik itd.); Fr. Potočnik (stavbeni svétnik); Alojzij Bajer (c. kr. rač. revident in hišni posestnik). — Za 1. razred, ki voli 14. apr.: Josip Kušar (preds. trgovinske in obertne zbornice); Ivan Vilhar (hišni posestnik); dr. Alfons Mošè (odvetnik); dr. Fr. Papež (odvetnik).

Današnji posnetek iz papeževe enciklike ima posebno tehtnost; naj se ne pregleda. Sv. Oče živo povdarjajo, kolike vestnosti je potreba pri volitvi branja. Liberalni katolizem pri marsikom utegne začutiti na vesti kamen, ki se mu je dozda skrival, ako bo prevdarjal nauk namestnika Kristusovega. Koliko strupa se nahaja po domačih in očitnih bukvarnah, tudi šolskih, po časnikih in družih spisih, kar občinstvu prihaja v roke in mnogi smertni strup iz tega serkajo!

V čast uršulinskem samostanu v Loki je 28. sušca umerla čast. korna sestra M. Marija Magd. od sv. Avguština, roj. Gramolič, v 70. letu svojega življenja, v 42. l. slovesne obljube. Priporočena v molitev. R. I. P.

Je li dobro preveč óla (piva) piti? „Preišite moje očale“, poprosi dijak očalnikarja, „o večerih vse reči po dvoje vidim“. „To ne izvira iz očalnih, ampak iz ólnih stekel“, odgovori optikar. — Sicer pa ni čudo, ako bi skoz očale po dvoje ali tudi po troje vidil, kdor že v otročjih letih oči s steklenim komatom začne terpinčiti.

Prijatlom na vsih štirih vetrovih: V vsem dušnem in telesnem zdravju in miru vstavši Zveličar podeli veselo Alelujo!

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Ant. Koblar, škof. kapl. in tajnik, 10 gld. — Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl. — Č. g. mestni župnik J. Rozman 3 gl. — Č. g. župn. Štef. Jaklič 1 gold. — „Nekdo, ki se je slabo postil“, 3 gl. — Neimenovan g. župnik 2 gl. — Č. g. župn. A. Hočevar 3 gl. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 3 gl.

Za pogorelce v Nadanjem selu: Iz Dolenje vasi po č. g. župniku 4 gl. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 2 gl. 50 kr.

Za pogorelce v Zaklancu: Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 1 gl. 50 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Ternovska duhovnija v Ljubljani 65 gold. 14 kr., 1 napoleonor za 20 frankov in 1 dvajsetica; fara Šentvid nad Ljubljano 47 gl. 20 kr. (Oddano pri preč. g. kan. A. Zamejcu.) — Mar. Podboj 1 gl. — Mar. Mlakar 1 gl. — Mar. Božič 1 gld. — Jozefa Vadnov 1 gld. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 3 gl. 80 kr. — S št. Jošta po č. g. župn. A. Hočevarji 24 gold. — Župnija Unec 5 gl. — Č. g. Št. Šranc 2 gl. — Janez Pogačar 50 gl. (oddano pri pn. g. odborn. A. Zamejcu).

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistrici): Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Stare Loke 40 gl. — Z Janč 17 gl. 50 kr. — Iz Šenčurja pri Šmariji 24 gl. — S Kamne gorice 16 gl. 50 kr. — S Kokre 6 gl. — Iz Dobernič 35 gl. 40 kr. — Iz Rateč pri Kranjski gori 6 gl. — Iz Godoviča 20 gl. — Iz Podlipe 8 gld. — Č. g. župnik J. Arko 1 gl. — Od Sv. Križa pri Kostanjevici 10 gl. — Iz Žabnice 7 gl. 50 kr. — Po č. g. stolnem vikarju J. Porentu 12 gld. 7 kr. — Z Brezovice 32 gl. — Župnija Unec 5 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Št. Šranc 3 gold. — Z Verhnike po preč. g. dekanu 25 gl. — S št. Jošta po č. g. župn. A. Hočevarji 6 gl. — Iz Dolenje vasi po č. g. župn. Št. Jakliču 5 gl. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 1 gl. 30 kr.

Za cerkve, ki se v Bosni delajo: Janez Pogačar 50 gld.

Za redovnice presv. Kervi v Bosni: Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Č. g. župn. Št. Šranc 2 gl.

Za vstanovo semeniša in bolnišnice v Filipopolji: Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl.

Za usmiljene Sestre v Adrijanopolu: Č. g. župnik Št. Šranc 2 gl.

Za afrikanski misijon: Fara Rova s č. g. duhovnim pastirjem 2 gld. 30 kr.

Za ameriški misijon: Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Preč. gsp. Jan. Rozman, mestni župnik, 30 gl. (Oddano pri preč. g. kan. A. Zamejcu). — Z Verhnike po preč. g. dekanu 5 gl. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 2 gl. 40 kr. — Z Brezovice 2 gl. — Neka žena po preč. g. kan. P. Urhu 2 gl. — Janez Pogačar 300 gld. (oddano pri g. vodniku pn. kan. A. Zamejcu).

Za varhe Božjega groba: Z Brezovice 4 gl. — Iz Preske 4 gld. 10 kr. — Č. g. župnik Št. Šranc 6 gld. — Z Jesenic zbirka 4 gold. po č. g. župniku. — S št. Jošta po č. g. župn. A. Hočevarji 2 gl. — Fara Rova s č. g. duh. pastirjem 1 gl. 20 kr.

(Drugi dar. prih.)